

Första läsningen: **1 Kung 19:9a, 11-13a** (*Ställ dig på berget inför Herren*)

Den förföljde, trötta profeten Elia, på flykt från sitt ohållbara läge, söker Gud vid Sinaiberget, där allt började, där Gud en gång gjorde så stora tecken genom Mose. Under sin reträtt inser han: Gud är hos honom, trots storm, jordskalv och eld.

Andra läsningen: **Rom 9:1-15** (*Jag skulle önska att jag själv fördömdes om det kunde hjälpa mina bröder*)

Här går Paulus nästan för långt i sin goda vilja. Vi får aldrig önska oss helvetet ”för att en annan kan frälsas”. Observera att han bara talar hypotetiskt om det, som en omöjlighet. Däremot får vi ta på oss elände *här på jorden* för andras skull. Som Jesus.

Evangelium: **Matt 14:22-23** (*Såg åt mig att komma till dig på vattnet*)

Katolska kyrkan ser stor ut men är i själva verket som en liten båt, i alla fall på lokala nivåer där en flock hängivna försöker driva Guds verk framåt, ofta i tuff motvind, som lärjungarna här. Men när det blåser över sjön, då blåser det ännu hårdare vindar uppe på berget: Jesus märker, bättre än vi själva, vad vi måste utstå. Medan vi ror är han hos Gud och ber för oss. Jesus hade planerat att vara på berget för att be i fred, men tanken på lärjungarna på sjön därnere i mörkret lämnar honom ingen ro. Mose kom en gång ner från Sinai till sin församling, som redan hade vänt sig bort från Gud och nu dansade kring sin hemgjorda avgud (2 Mos kap. 32). *Hur mår mina utvalda?* vill Herren veta. Jesus ser hur vågorna dansar hotfullt kring den gungande båten, kyrkan. De har drivits ur kurs och är nu mitt på sjön. De är nära utmattning (klockan är mellan 3 och 6 på morgonen, jfr v. 25). Jesus vet att lärjungarna kämpar i varje årtag mot både vinden och sin inre förtvivlan, mot vreden över att han inte är där. Svidande blåsor i händerna och kallt vatten som stänker ner dem med varje ny våg är inget emot den där gnagande ångesten: Vill eller kan Herren inte hjälpa oss? Ska vi tro på honom? Hjälper det att ropa Jesu namn?

När Jesus kommer till dem, beslutsamt, med säkra steg tvärs genom vågorna som vore det en äng han skred fram över, då skriker alla i båten av rädsla (inklusive Petrus). Men Jesu röst, som de är vana vid, lugnar dem – *fåren känner igen hans röst* (Joh 10:3 f). Vi kan ofta inte se Jesu närvaro i det som sker utan mest bara våra skrämmande spöken, men hans ord har vi: Bibeln. Där hittar vi ständigt vår Herde och återfinner tryggheten. *Känn ingen oro. Tro på Gud, och tro på mig* (Joh 14:1), vilken mäktig kraft som finns i Jesu ord – här räcks en stark arm åt oss. Det gör inget om vi vacklar som Petrus, Jesus griper tag i oss och lyfter oss upp (v. 31). Petrus vågade sig ut, driven av kärlek, liksom han senare skulle hoppa i sjön för att komma till den Uppståndne (Joh 21:7). Kan vi göra annat? *Till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord* (Joh 6:68).

MÅNDAGEN I 19 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **5 Mos 10:12-22** (*Älska främlingen därför att ni själva har varit främlingar*)

En uzbeker diskar din tallrik på kebabstället. En afganska vårdar din mamma på hemmet. En filippinska städer i ditt trapphus. På bakgrund av Guds ord i dagens läsning är det upprörande att så många kristna, även katoliker, föraktar främlingar.

Evangelium: **Matt 17:22-27** (*På tredje dagen skall Människosonen uppstå*)

Efter att Jesus för andra gången har förutsagt sitt lidande införs här ett annat tema: tempelskatten. Jesus utgår från ett universellt litterärt motiv: fisken med ett mynt inuti (eller guldring, pärla, nyckel...) är en variant av temat ”Naturen bistår den helige/gode hjälten när det behövs”. Vi möter det i många helgonlegender och i den världsvida floran av folksagor.

Matteus motståndare undrade nog hur kristna kunde se Jesus som Gud när Jesus själv under sitt jordiska liv hade betalat skatt till templet. Det är väl bakgrunden till denna text. Enligt Paulus ställde sig Guds Son ”under lagen” för att han skulle friköpa dem som står under lagen (Gal 4:5), dvs. han underordnade sig gällande regler för att bli en av oss och genom sin lydnad öppna Gudsrikets portar åt alla. Så ser vi här hur Jesus underkastar sig tempelskatten för att inte väcka anstöt (jfr 2 Mos 30:11-16; Neh 10:32f; 2 Krön 24:6-9). Men egentligen behövde han inte göra så (v. 25-26). Matteus judekristna läsare kunde på liknande sätt – av hänsyn till sin omgivning – respektera judiska bruk. De var visserligen ”fria i Kristus” och kungliga ”söner” (v. 25; jfr Rom 8:21; Gal 3:23-4:7; Joh 8:31-36; Heb 3:5 f) men skulle inte stoltsera med denna position. Och inte oroa sig för pengarna. Gud ska hjälpa dem att få råd. ”Allt ordnar sig”, det var nog mottot i vardagen med Jesus. Vi ser här att han inte hade pengar på sig. Petrus inte heller. Jesus och hans vänner var ”franciskanska”.

Underordna er för Herrens skull all samhällsordning... hedra alla, älska era trosbröder, frukta Gud och ära kejsaren (1 Pet 2:13, 17).

TISDAGEN 15 augusti

JUNGFRU MARIAS UPPTAGNING TILL HIMLEN, högtid

Katolska kyrkan kan inte tvivla på att Kristus, som själv uppstod och uppför till himlen, också gav sin moder del av himlen, hon som skyddade och gav honom livet (*Katolska kyrkans katekes*, nr 966; 974). Maria går före alla lärjungar på många sätt: hon var den som först förstod vem Jesus var, genom Gabriels (Luk 1:30–38), Elisabets (Luk 1:42-45) och Symeons (Luk 2:25-35) ord; den som var först och fysiskt närmast honom – genom

sin graviditet; den som först hörde Guds Sons späda röst och älskade honom; den som var med under alla åren, från bebådelsen till korset och pingsten, från början till slutet. Vilken annan människa skulle kunna vara den som först följde honom till paradiset – helt och hållet, med kropp och själ? När skulle det ske, om inte vid hennes livs slut? Kan någon föreställa sig att Jesus skulle låta hennes kropp, som han själv hade antagit kött av, gå förgängelsen till mötes när hans egen kropp fick fara upp till himmelen?

Finns det bibliska belägg för Marias upptagning? I alla fall tillräckligt för att inte avvisa tanken. Paulus räknar med en möjlig fysisk upptagning redan innan sin död (1 Thess 4:14-18). Gamla testamentet berättar om kroppsliga upptaganden av heliga män som *Henok* (1 Mos 5:24) och *Elia* (2 Kung kap. 2) – att dessa skulle tas upp, men inte Maria, är otänkbart: ingen annan har gjort något som kan jämföras med vad hon gjorde, hon som var utan synd. Marias väg till himlen bekräftar Bibelns löften om vad det kristna hoppet handlar om *för oss alla*: Paulus skriver att Gud skall *förvandla den kropp vi har i vår ringhet så att den blir lik den kropp han har i sin härlighet* (Fil 3:21). Så är hon vår syster i frälsningen – redan där vi är ämnade att komma. Dogmen om Marias upptagning till Guds härlighet är en nödvändig trossanning, inte uttryckligen omnämnd i Bibeln men helt i Bibelns anda, inte förmedlat av ögonvittnen men bejakad av kyrkans läroämbete, som har löftet om Andens upplysning om sanningen (Joh 16:13).

Kyrkan förser denna högtid med en extra mässa kvällen innan (vigiliemässan). Första läsningen i den (1 Krön 15:3-4, 15-16; 16:1-2) påminner oss om förbundsarken som David lät bära upp till tältet på den plats i Jerusalem som han hade reserverat för det kommande templet. Scenen pekar fram emot Maria som fick bära Guds *nya* förbund, Jesus, i sitt sköte, ja, hon är *det nya tältet*. Andra läsningen illustrerar med Paulus ord Marias förvandling från förgänglighet till oförgänglighet, den som även vi ska ”iklädas” (jfr 1 Kor 15:54) – dock först på vår uppståndelses dag i framtiden. Evangeliet ger oss dialogen i Luk 11:27-28, där Maria prisas salig för sitt moderskap (människor förstår redan att det är något helt speciellt med henne), och Jesu svar, när han utvidgar saligprisningen till att omfatta alla dem som tror på Guds ord och tar vara på det (d.v.s. det som Maria gör före någon annan, se Luk 1:45; 2:19, 51).

Mässan på dagen lyfter vår blick till Johannes himmelsvision där Herrens moder är smyckad med alla himlaljus och räddas från draken – djävulen – som vill anfälla henne och hennes barn (Upp 11:19a, 12:1-6a, 10ab). Maria får hjälp att fly – också en bild av hennes upptagning. Andra läsningen (1 Kor 15:20-27a) tar vara på Paulus ord om att uppståndelsen först ska ges till dem som tillhör Kristus – vi vet att ingen stod närmare honom än Maria. Även om Paulus här tänker på händelser vid Kristi återkomst, så antyds en prioritet i uppståndelsesordningen, som Herrens moder har en särskilt plats i – hon som var kroppsligen ett med honom vid hans människoblivande. Så kunde ju också Elisabet, uppfylld av den helige Ande, säga: *Välsignad är du mer än andra kvinnor* (Luk 1:42). Slutligen smyckar kyrkan dagen med evangelieläsningen, där Marias lovsång, *Magnificat*, ingår. Vi märker där att Maria själv anade sin eviga bestämmelse i förväg. Hon sade: *Från denna stund skall alla släkten prisa mig salig* (Luk 1:48).

Högtidsdagen idag var under vår katolska medeltid en stor, arbetsledig helgdag, ”Dyra Vårfrudag”, liksom den också i vår tid i många länder är en högtid med stora och festliga processioner, fyrverkeri och festivaler. Det är ett MÅSTE att gå i mässan idag!

Kyrkans bön denna dag:

Allsmäktige, evige Gud, till himlens härlighet har du upphöjt din Sons moder, den alltid rena jungfrun Maria, med kropp och själ. Lär oss att lyfta blicken upp till denna härlighet, och låt oss en gång dela den med henne.

Särskilda läsningar på denna dag:

Vigiliemässan (kvällen innan): 1 Krön 15:3-4, 15-16; 16:1-2; 1 Kor 15:54-57 samt Luk 11:27-28

Mässan på dagen: Upp 11:19a, 12:1-6a, 10ab; 1 Kor 15:20-27a samt Luk 1:39-56

ONSDAGEN I 19 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **5 Mos 34:1-12** (*Mose dog i Moabs land, som Herren hade sagt*)

Ingen i Gamla testamentet kan jämföras med Mose. Vid hans död får han se det utlovade landet som han kämpat för, efter sin död ska han träda in i **det himmelska riket** som det symboliserar. Ur detta trädde han fram på förklaringsberget tillsammans med Elia (Matt 17:1-8). Hans gärningar följer honom dit in. Moses försvunna grav lägger slutsatsen nära att han upptogs kroppsligen till himlen. Så tänkte många.

Evangelium: **Matt 18:15-20** (*Om han lyssnar på dig, har du vunnit tillbaka din broder*)

Jesus gav anvisningar om hur kyrkans inre liv skulle se ut. De kunde omöjligt alla få plats i Nya testamentet. Så kan t.ex. Paulus nämna muntliga läror vid sidan om de skrivna (2 Thess 2:15). Vi katoliker talar om *Traditionen*. Att vara katolsk kristen är att lita på att Kristus lät kyrkan utveckla de former den skulle ha (med de olika ämbetena, biskop, präst, diakon, de sju sakramenten). Principen att bara det som uttryckligen är nedskrivet i Bibeln ska räknas (*sola scriptura*) letar man förgäves efter i Bibeln.

Några av Jesu anvisningar för lärjungarnas interna angelägenheter hamnade i evangelierna. Här i Matteus bok finns en metod för *broderlig tillrättavisning* (*correctio fraterna*) i tre steg. Vi hittar även spår av den i Gal 6:1, Tit 3:10 och Jak 5:19-20. Första steget slår vakt om den medkristnes goda rykte: kristna utbasunerar inte andras fel – du konfronterar direkt den som gjort orätt mot dig. Andra steget bygger på Moselagens krav på vittnen (5 Mos 19:15 – observera att Jesus i motsats till Mose räknar även den

anklagande parten som vittne). Om detta inte hjälper – först då – ska steg tre aktiveras: kyrkans domstol (ordet som Bibel 2000 översätter med ”församling” i v. 17 är *ekklesia*, som betyder ”kyrkan” – liksom i Matt 16:18; jfr 18:18). Den som då vill ha rätt *mot kyrkan* ställer sig utanför den (i v. 17 menas en sorts själv-exkommunikation) och ska betraktas som tullindrivare och hedning. Hur gör man sedan? Jesus uppsökte tullindrivarna, och kyrkan förkunnade ivrigt bland hedningarna. Det måste betyda att vi ska bevara kontakten med dem som lämnat kyrkan, följa dem på deras väg. De behöver oss ju. Kanske mer än någonsin.

En tillrättavisning kan ges i otid... Men bättre tillrättavisa än gå med agg (Syr 20:1-2).

TORSDAGEN I 19 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Jos 3:7-10a, 11, 13-17** (*Hela Israel gick över floden på torr mark*)

I kyrkans tabernakel finns Kristi närvaro, orörlig som när förbundsarken stod där på Jordans torra botten. Världens stormfloder kastar sig mot huset (jfr Matt 7:25) men hålls tillbaka. De kristtrogna passerar, föds, döps och leds till himlen på denna plats.

Evangelium: **Matt 18:21 – 19:1** (*Förlåt honom inte sju gånger utan sjuttiosju gånger*)

Petrus som inte vill förlåta kan snabbt bli ett monster, en ny *Lemek* som hämnas alla kränkningar *sjuttiosju* gånger (v. 22; jfr 1 Mos 4:24). Petrus ska vara raka motsatsen till denne urfader, vill Jesus säga. Gud har nämligen förlåtit Petrus alla hans synder!

”Jag har mött Gud” – så säger många som har mött Guds kärlek – liksom tjänaren gör i dagens liknelse. Alla deras brott och fel ströks ut, och en ofantlig känsla av lättnad och glädje infann sig. Vilken lycka! Liknelsen andra del är svårare: det är inte många som säger: ”Jag har mött Gud, han kallade mig för usling och övergav mig till bödelsdrängarnas tortyr” (v.32). Så vill vi inte uppfatta Gud, ”Är detta verkligen Jesu kärleksfulle Fader?” frågar vi. Det är det. Guds kärlek omfattar också den stackars medmänniskan som jag överföll med min vrede – det är den poäng som Petrus här måste lära sig. Upprättelse och botgöring kan behövas! Jesus beskriver ett plågsamt, dock tidsbegränsat (v. 34), straff som väntar efter döden. Vi katoliker kallar det för **skärselden** (*Katolska kyrkans katekes*, nr 1030-1032). Bäst förstås det som en våg av *ånger* – en brinnande smärta när jag inser hur nådig Gud var mot mig och hur onådig jag själv var. Ingen fysisk tortyr på jorden kan jämföras med denna sönderslitande insikt som jag måste renas av (skärselden heter på latin *purgatorium*, reningsorten) innan jag kan ingå i paradiset. Vill du undvika att hamna i denna eld? Låt då Herren redan nu få kalla dig för ”usling” och ta emot det! Välkomna ”bödelsdrängarna”, dvs. inse dina synder och gottgör dem.

Många fasar inför denna Guds bild. De inser inte att Guds stränga blick vill **rädda** oss. Det är inte farligt att låta sig ställas mot vägen av Gud. Han är på vår sida och älskar oss ändå. Det *vet* vi.

Barmhärtig och nådig är Herren, sen till vrede och rik på kärlek (Ps 103:8).

FREDAGEN I 19 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Jos 24:1-13** (*Jag förde era fäder ut ur Egypten*)

Vi är dyrbara för Gud. Här radas Guds välgärningar mot Israel upp, naket och enkelt, men vem som helst av oss skulle kunna skriva en liknande livssummering. Att Gud inte bara lät många främmande folk (v. 12), utan även sin egen Son gå under för vår skull, har vi kristna fått gåvan att tro. Själens darrar av *Gudsfruktan* när den inser det. Den här gåvan vill den inte mista.

Evangelium: **Matt 19:3-12** (*Från början var det inte så*)

Gud har gjort det där med kärlekslivet svårt för oss människor (djuren har det enklare). Allt kompliceras av vår *andlighet*: vi har fri vilja, väljer dock ofta att bara se till egna behov, vi längtar efter kärlek, men kommunikationen kollapsar.

Från början var det inte så, säger Jesus (v. 8), och förbjuder skilsmässa rakt av. Med tanke på de övriga uttalanden om saken i Nya testamentet (t.ex. Mark 10:11-12; 1 Kor 7:10-11) så bör Matteusversionens "undantag", partners *otukt* (v.9; även Matt 5:32), maximalt tolkas som en anledning till *separation*, inte till upplösning av själva äktenskapsbandet (*Katolska kyrkans katekes*, nr 1649 – se dock det paulinska undantaget i 1 Kor 7:12-16). Ursprungligt (i judisk kontext) syftade Jesu "undantag" dock möjligen på de äktenskap mellan alltför nära släktingar som förbjöds i 3 Mos kap. 18. Vi skulle kalla det för *äktenskapshinder*, omständigheter som gör att ett äktenskap inte kan ingås.

Katolska kyrkan, som liksom sin Herre inte accepterar skilsmässa, identifierar på liknande sätt faktorer som kan göra att ett äktenskap ingåtts på ett *ogiltigt sätt* från början (omogenhet, påtryckningar, okunnighet, dålig förberedelse m.m.). När ett äktenskap brutit ihop kan kyrkans domstol ofta identifiera sådana brister och konstatera att ett verkligt kristet äktenskap från början aldrig kom till stånd. Parterna är då fria att gifta om sig i kyrkan. Det kan kännas som en befrielse.

Verserna 10-12 (om det självvalda celibatet för himlens skull) finns bara hos Matteus (levde han själv celibatärt, som Jesus och Paulus?). Att gifta sig var bland judar en religiös plikt. Jesu drastiska ord om "könlösa" – dvs. kastrerade män, är lika krassa som självstymningsbilden i Matt 18:8-9. Det ska givetvis förstås andligt: Guds rike kan bli så viktigt för en människa att omvärldens förväntningar blir irrelevanta, om de står i vägen.

Förslag till fredagsoffer: be en timme för äktenskap i kris, för sådana du känner till!

LÖRDAGEN I 19 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Jos 24:14-29** (*Utvälj er i dag vem ni vill tjäna*)

Josuas predikan är mästerlig retorik. Han får alla med sig, en stor sten ställs upp som minne om folkets beslutsamhet att tjäna endast Gud. Men, tyvärr, medryckande tal och monumentala deklamationer garanterar inte troheten mot Gud. Som vi vet.

Evangelium: **Matt 19:13-15** (*Hindra inte barnen från att komma till mig! Himmelriket tillhör sådana som de*)

Jesus är den ende av antikens många lärare och filosofer som ger *barnen* en framträdande plats. Lärjungarna är förbluffade. Hur kan småbarn kvalificera sig för Gudsriket, fast de varken vet något om Guds lag eller kan uppvisa några goda gärningar eller ens be böner? De små är maktlösa, kan inget, fattar inget. Vad betyder det att himmelriket tillhör dem – är de verkligen förebilder för alla andra?

Små barns *mottaglighet* för intryck och prägling visar hur vår relation till Gud borde vara. All det vi har, vet och kan, allt vi gör och bygger upp kring oss, fysiskt och mentalt, kan hindra oss från att ta emot Guds gåvor. ”Räck fram dina händer”, säger Gud, ”så ska jag ge dig allt”. Men det gör vi inte, vi bär på så mycket vi inte vill släppa, inte minst vår stolta självbild – illusionen att inte behöva någon utan kunna klara allt själv. Vi hindrar Gud från att nå fram till livsnerven i oss – att bli vår *Fader*. Ändå finns hans Ande inom oss, den ropar ”Abba! Fader” (Rom 8:15). Längtan finns.

Så vitt vi vet uppkom det aldrig några äkta konflikter i fornkyrkan om *barndopet*. Med störste självklarhet döptes barn snabbt efter födelsen. Med rätta! Barnens tomma händer och hjälplöshet kvalificerar dem fullständigt – mer än vuxna.

Har ni aldrig läst orden: *Barns och spädbarns rop har du gjort till en lovsång åt dig* (Matt 21:16)?
